

Golfbaan Bentwoud

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

21 april 2008 / rapportnummer 1704-66

1. OORDEEL OVER HET MER

Stichting Golf Bentwoud wil een 27 holes golfbaan van 105 hectare realiseren ten zuidoosten van de kern Benthuizen in de gemeente Rijnwoude. Deze golfbaan maakt onderdeel uit van het natuur en recreatiegebied Bentwoud. De initiatiefnemer heeft ten behoeve van de ruimtelijke besluitvorming¹ over de golfbaan een MER² opgesteld. De gemeente Rijnwoude is het bevoegde gezag.

Procedure

Parallel aan de onderhavige procedure over de golfbaan neemt de gemeente Rijnwoude een besluit over het nieuwe bestemmingsplan Bentwoud. In het verleden is ten behoeve van de besluitvorming over het natuur- en recreatiegebied Bentwoud al een aantal m.e.r.-procedures doorlopen. Over de m.e.r.-procedure die voor het bestemmingsplan is doorlopen heeft de Commissie ook advies³ uitgebracht.

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie voor de besluitvorming in het MER aanwezig is.

Het MER maakt duidelijk dat er nog wel enkele knelpunten zijn in het ontwerp van de golfbaan. Deze knelpunten hebben betrekking op mogelijk aanwezige archeologische waarden en de inpassing van kabels en leidingen. Het ontwerp van de golfbaan is hierop nog niet aangepast. Het plangebied van de golfbaan biedt hiervoor voldoende ontwerpruimte en flexibiliteit. Deze aanpassing zal naar inschatting van de Commissie niet tot wezenlijk andere milieueffecten leiden dan in het MER beschreven zijn (zie verder §2.1 en §2.2). De Commissie adviseert bij de besluitvorming rekening te houden met deze knelpunten.

In het volgende hoofdstuk geeft de Commissie een toelichting op het hierboven genoemde oordeel en aanbevelingen voor de verdere besluitvorming op het gebied van natuurontwikkeling en -beheer.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL MET AANBEVELINGEN

2.1 Archeologie

Uit het MER komt duidelijk naar voren dat de grootste waterpartijen in de zone met een lagere archeologische verwachtingswaarde zijn gepland. In de gebieden met een middelhoge en hoge verwachtingswaarde zijn echter ook waterpartijen gepland. Bij de inrichting van de golfbaan wordt bos aangeplant. De Commissie signaleert dat de archeologische waarden in het plangebied zeer ondiep gelegen kunnen zijn (vanaf 20 cm beneden maaiveld)⁴. Bosaanplant en boomwortels kunnen hierdoor ook schade aan het bodemarchief veroorzaken.

---

¹ Voorafgaand aan de bestemmingsplanwijziging wordt een artikel 19 WRO procedure doorlopen om de realisatie van de golfbaan mogelijk te maken.

² Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep en een overzicht van de door de initiatiefnemer aangeleverde stukken wordt verwezen naar bijlage 1. In bijlage 2 is een overzicht van de inspraakreacties opgenomen.

³ Deze advisering is te downloaden op www.eia.nl onder projectnummer 1161.

⁴ De informatie in het MER is hier niet eenduidig over.

Uit het MER blijkt ook dat de archeologische waarden in het plangebied nog niet volledig in beeld zijn. Het voorontwerp bestemmingsplan Bentwoud⁵ geeft echter in artikel 12 van de voorschriften aan dat werkzaamheden zoals graafwerkzaamheden of de aanleg van bos zonder aanlegvergunning niet zijn toegestaan⁶. In het voorontwerp bestemmingsplan is weergegeven dat geen schade aan archeologische waarden mag optreden. Hiertoe dient bij de aanvraag van deze aanlegvergunning onder meer nader archeologisch onderzoek overlegd te worden, waardoor de waarden tijdig in beeld komen.

- De Commissie adviseert alvorens tot aanleg van de golfbaan over te gaan het definitieve ontwerp van de golfbaan aan te passen op basis van het nader archeologisch onderzoek.

2.2 Kabels en leidingen

In het plangebied zijn twee mogelijke tracés voor een 380 kV hoogspanningsleiding aangegeven, waarvan er één over de beoogde locatie van het clubhuis komt (zie figuur 4.7 MER). Het ministerie van VROM heeft een advies aan gemeenten uitgebracht over de omgang met hoogspanningsleidingen, daarnaast heeft het RIVM hier een handreiking over uitgebracht⁷. Hierin wordt onder andere geadviseerd nieuwbouw buiten de invloedssfeer van hoogspanningsleidingen aan te leggen.

- De Commissie adviseert rekening te houden met deze handreiking.

Door het plangebied lopen ondergrondse kabels en leidingen, zie onder andere hoofdstuk 7 van het bijlagenrapport. Wanneer het golfbaanontwerp op deze tracés geprojecteerd wordt, blijkt dat waterpartijen ter plaatse van de kabels en leidingen gepland zijn.

- De Commissie adviseert bij het definitieve ontwerp van de golfbaan de aanwezige kabels en leidingen in te passen.

2.3 Natuurontwikkeling

In het ontwerp van de golfbaan zijn lokaal waterpartijen met een diepte tot 3 meter opgenomen. Hierdoor vermindert de dikte van de slecht doorlatende kleilaag ter plaatse en kan meer brakke kwel⁸ ontstaan. In het MER is aangegeven dat de waterstand verhoogd wordt om een toename van deze kwel tegen te gaan. De Commissie signaleert dat de beoogde verhoging van de waterstand mogelijk niet voldoende is om deze toename tegen te gaan⁹.

---

⁵ Dit voorontwerp is onderdeel van de toetsing MER Bentwoud, zie ook voetnoot 3.

⁶ De toelichting op het voorontwerp bestemmingsplan geeft aan dat alleen nader archeologisch onderzoek plaats vindt op de locaties waar gegraven wordt. Dit in tegenstelling tot de weergave in de voorschriften van het bestemmingsplan. De gemeente heeft mondeling aangegeven dat de voorschriften in het bestemmingsplan correct en leidend zijn.

⁷ Brief VROM 4 oktober 2005 en Handreiking RIVM van september 2006.

⁸ Naast de verminderde dikte van de slecht doorlatende kleilaag bevinden zich lokaal in de ondergrond ook zogenaamde 'wellen'. Op deze locaties zijn goed doorlatende zandbanen in de ondergrond aanwezig waardoor lokaal de kwel zeer sterk kan toenemen.

⁹ Door de waterpartijen ondieper aan te leggen kan de kwel ook tegengegaan worden.

De brakke kwel kan de te realiseren natuurdoelstellingen van de golfbaan en omgeving beïnvloeden.

- De Commissie adviseert in het definitieve ontwerp van de golfbaan rekening te houden met het voorkomen van brakke kwel.

Evaluatieprogramma en beheer

Het MER geeft informatie over algemene natuurdoelen en uitgangspunten, daarnaast is een aanzet tot een evaluatieprogramma opgenomen, waarin de monitoring van effecten op natuurwaarden is opgenomen. De Commissie signaleert dat de beoogde kwaliteit van de beoogde natuur afhankelijk is van de uitgangssituatie¹⁰, maar ook van de wijze van beheer. De uitgangssituatie in het gebied is ongunstig voor het creëren van de soortenrijke en bijzondere natuur en vraagt daarom om bijzondere aandacht voor beheer en inrichting om de gewenste natuurdoelen te bereiken en behouden.

- De Commissie adviseert in samenwerking met de betrokken overheden, de golfbaan Bentwoud, Staatsbosbeheer en het Hoogheemraadschap te komen tot een gezamenlijk beheer(plan) van het Bentwoud.

2.4 Zandtransport

In het MER is een grondbalans op hoofdlijnen opgenomen. De Commissie signaleert dat ten behoeve van een goede speelbaarheid van de golfbaan het nodig is zand bij te mengen, dit gezien de aanwezige kleiige grondslag. Het MER bevat geen informatie over de milieueffecten van deze relatief grote hoeveelheid zand.

De initiatiefnemer heeft hierover aanvullende gegevens verstrekt¹¹. Uit deze informatie blijkt dat ongeveer 40.000 m³ zand wordt aangevoerd, naast de 10.000 m³ zand benodigd voor de aanleg van 'tees en greens'. Het zand zal per schip worden aangevoerd en worden afgeladen / opgeslagen langs de Oude Rijn en vervolgens per vrachtwagen¹² via de Rijndijk en de N209 via de tijdelijke aansluiting aan de Hoogeveenseweg naar de golfbaan worden getransporteerd. Hiermee is voldoende informatie voor de besluitvorming aanwezig.

---

¹⁰ De waterkwaliteit: brakke en eutrofe kwel; en de bodemsamenstelling: mariene kleibodem met intensief agrarisch grondgebruik.

¹¹ Per e-mail d.d. 1 april 2008.

¹² Voor 50.000 m³ zijn -bij een vrachtwagengrootte van 20 m³- 2.500 vrachtwagens nodig, deze veroorzaken 5.000 transportbewegingen binnen de aanleg periode.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Stichting Golf Bentwoud

Bevoegd gezag: Gemeente Rijnwoude

Besluit: Wijziging bestemmingsplan, voorafgaand aan de bestemmingsplanwijziging wordt een artikel 19 WRO procedure doorlopen om de realisatie van de golfbaan mogelijk te maken.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 10.2

Activiteit: De aanleg en exploitatie van een 27 holes golfbaan van 105 hectare ten zuidoosten van de kern Benthuizen in de gemeente Rijnwoude.

Betrokken documenten:

- MER Golfbaan Bentwoud, Oranjewoud, december 2007 + bijlagenrapport.
- Voorontwerp bestemmingsplan Rijnwoude Bentwoud, RBOI, 14 februari 2008 (onderdeel toetsingsadvies 1161 van de Commissie).

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant: 31 januari 2006

aanvraag richtlijnenadvies: 26 januari 2006

ter inzage legging startnotitie: 2 februari 2006 tot 17 maart 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 10 april 2006

richtlijnen vastgesteld: 16 juni 2006

kennisgeving MER in de Staatscourant: 13 februari 2008

aanvraag toetsingsadvies: 4 februari 2008

ter inzage legging MER: 14 februari 2008 tot 27 maart 2008

toetsingsadvies uitgebracht: 21 april 2007

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. R.J.M. van Aalderen

dr. F.H. Everts

drs. S.J. Harkema (werkgroepsecretaris)

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

ir. R.F. de Vries

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. C.D. Kaashoek, Benthuizen
2. A. Klok, Zoetermeer
3. J. Sonneveld, Benthuizen
4. M. van Straalen, Benthuizen
5. Delta Fresh II B.V, Benthuizen
6. C.G. Laban, Benthuizen
7. P.J. van Veen, Benthuizen
8. E. Zegwaard, Hazerswoude dorp
9. H. van Straalen, Benthuizen
10. A.H.I.H. Kooter, Benthuizen
11. A.P. Homburg, Benthuizen
12. A. van der Eijk van den Berg, Benthuizen
13. Dhr. Lijkwan, Benthuizen
14. H.R. Haarman, Benthuizen
15. H. Kaashoek, Benthuizen
16. N. Doelman/ De Koning & Witzier makelaars, Waarder
17. B.J.A. van der Tubbe, Benthuizen
18. Fa. B. van der Velde, Benthuizen
19. Den Hollander advocaten namens v.o.f. Firma Dijkshoorn en Groen Service
Bentwoud, Middelharnis
20. P. Groen, Benthuizen
21. VWS Pipeline Control B.V, Sliedrecht
22. Ministerie van Defensie, Den Haag
23. Gemeente Zevenhuizen-Moerkapelle, Zevenhuizen
24. P.M. Dijkshoorn, Bleiswijk
25. A.W.N. Dijkshoorn, Bleiswijk

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Golfbaan Bentwoud

De provincie Zuid-Holland, de Dienst Landelijk Gebied, de gemeente Rijnwoude en de gemeente Waddinxveen zijn bezig met de ontwikkeling en aanleg van het natuur- en recreatiegebied Bentwoud. Het Bentwoud is gelegen in de gemeenten Rijnwoude en Waddinxveen. De gemeente Rijnwoude wil een besluit gaan nemen over het bestemmingplan. Ten behoeve van de besluitvorming hierover is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De Commissie voor de milieueffectrapportage geeft in dit toetsingsadvies weer of het MER de benodigde informatie voor de besluitvorming bevat.

ISBN: 978-90-421-2353-3